

Aan de leden van de
verenigde vergadering

Rotterdam, 1 november 2005 V.V.: 30 november 2005

Onderwerp: Veenweidepact/instemming met ontwerpplan Module 3 herinrichting Krimpenerwaard Agendapuntnr: 12

Aanleiding

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (GS) willen met betrokken partijen in de Krimpenerwaard een veenweidepact sluiten om hiermee nieuwe impuls te geven aan de landinrichting en hiervoor beschikbaar te krijgen. Het concept veenweidepact wordt op 4 november gepresenteerd waarna het de bedoeling is het conceptpact op 22 december als onderhandelaarsakkoord te ondertekenen.

Parallel aan de ondertekening van het veenweidepact Krimpenerwaard willen GS een nieuwe module vaststellen voor de landinrichting. Hiervoor heeft de landinrichtingscommissie een module (3) ontwikkeld waarvoor ook het hoogheemraadschap is gevraagd in te stemmen met de maatregelen en de financiële bijdrage.

Veenweidepact

Het in 1999 vastgestelde Raamplan is niet vastgesteld op basis van de landinrichtingswet. Hiermee heeft het plan dus geen wettelijke status en zijn ook de middelen die gekoppeld zijn aan die landinrichtingswet (geld en wettelijke bevoegdheden/-instrumenten) niet zonder meer beschikbaar. Dit in combinatie met financiële problemen in de begroting van het ministerie van LNV en de ontwikkeling van nieuw beleid, met name op het vlak van het waterbeheer zoals WB21, hebben ertoe geleid dat de uitvoering van de landinrichting Krimpenerwaard stagneerde.

Om hierin weer voortgang te krijgen willen GS een veenweidepact sluiten voor de Krimpenerwaard. Hiervoor is de landinrichtingscommissie (LC) gevraagd om het huidige Raamplan nog eens tegen het licht te houden, tegen de achtergrond van de genoemde (beleidsmatige) ontwikkelingen, en een advies te geven. Hiertoe heeft de LC ervoor gekozen om de maatregelen in het Raamplan te toetsen aan het nieuwe beleid en wensen/eisen uit het gebied om op grond hiervan vast te stellen welke maatregelen zonder meer uitgevoerd kunnen worden (geen-spijt) en welke maatregelen vooralsnog geparkeerd moeten worden (spijt). Voor deze laatste maatregelen zal in het kader van het op te stellen veenweidepact bezien moeten worden of deze nog doorgang kunnen vinden.

De LC heeft in juni 2005 haar advies aan GS gezonden. Op 23 juni 2005 heeft de gedeputeerde de heer Van der Sar de hoofdlijnen voor het veenweidepact aan het gebied gepresenteerd. De essentie hiervan is dat gekomen wordt tot een herbegrenzing van de natuurgebieden gebaseerd op de lagenbenadering (=theoretisch model voor de ruimtelijke inrichting gebaseerd op achtereenvolgens bodem/water, netwerken/infrastructuur, occupatie). De begrenzing van functies op basis van deze benadering is dan globaal als volgt; natuur in het noordwesten, beheerslandbouw in het midden en gangbare landbouw in het zuiden van het gebied.

Een dergelijke benadering biedt goede kansen voor een verbetering van het watersysteem ten opzichte van het systeem zoals dat gepland was in het Raamplan. Daarom hebben wij ter waterstaatkundige toetsing een strategiekaart waterbeheer opgesteld. In algemene zin kan op basis hiervan geconcludeerd worden dat de voorgestelde globale begrenzing goed past. De planning is er verder op gericht dat het veenweidepact op 22 december 2005 door betrokken partijen, waaronder dus het hoogheemraadschap, als onderhandelaarsakkoord wordt ondertekend. Definitieve ondertekening kan dan na behandeling in de respectievelijke raden, verenigde vergadering en provinciale staten in maart/april 2006 plaatsvinden.

De belangrijkste elementen in het concept veenweidepact zijn:

- Inzet op beperken op bodemdaling;
- Herbegrenzing van functies gebaseerd op de lagenbenadering;
- Inzet op verbreed/vernieuwend ondernemerschap;
- Aanpassen van de aansturing van het gebiedsproces via een strategiegroep, bestaande uit regionale en lokale overheden, en een heroriëntatie op de samenstelling en positie van de landinrichtingscommissie. Dit in het licht van de ontwikkeling van de Wet Investeringsbudget Landelijk Gebied (WILG) als opvolger van de Landinrichtingswet;
- Afspraken over een gebundelde en snelle aanpak voor wijziging van plannen om daarmee zo spoedig te kunnen komen tot een nieuw aangepast Raamplan;
- Uitvoering van "geen-spijt"-maatregelen, door vaststelling van 3de module.

Voor het hoogheemraadschap relevante onderdelen zijn naast de herbegrenzing van functies, het opnieuw ontwerpen van het watersysteem ten behoeve van het nieuwe Raamplan en een onderzoek naar de mogelijkheden van flexibel peilbeheer gericht op het ondersteunen van de agrarische productie zonder dat daarmee de bodemdaling toeneemt.

Module 3

Zoals aangegeven willen GS parallel aan de ondertekening van het veenweidepact module 3 vaststellen. De uitvoering van de landinrichting vindt immers in fases plaats via zogeheten modulen. Dit houdt in dat de landinrichtingscommissie voor de uitvoering van de landinrichting modulen ontwikkelt. Een module bevat een samenhangend pakket van werken dat in een periode van 4 jaar uitgevoerd kan worden met een begroting. Dergelijke modulen worden ter vaststelling bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ingediend. Bij de vaststelling worden de middelen die hiervoor van rijk en provincie benodigd zijn beschikbaar gesteld. Vooraf aan de vaststelling dienen ook de bijdragen door derden, waaronder het hoogheemraadschap, beschikbaar te zijn gesteld. Tot op heden zijn er 2 modulen vastgesteld. De 1ste module had een uitvoeringsperiode van 1999 tot en met 2003. De 2de module heeft een uitvoeringsperiode van 2001 tot en met 2005.

Van belang voor de inhoud van module 3 is dat de looptijd hiervan slechts 1 jaar betreft. Achtergrond hiervan is de veranderende financieringswijze vanuit het rijk. Vanaf 2007 zal dit namelijk geregeld worden via het nieuwe instrument Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Dit betekent dat voor het opnemen van maatregelen in de 3de module randvoorwaarde is dat in 2006 de verplichting (gunning van het werk) voor de uitvoering van de beoogde maatregelen kan worden aangegaan. Als basis voor module 3 zijn de maatregelen genomen die onderdeel waren van module 1 en 2 maar die nog niet zijn uitgevoerd en die zijn aangemerkt als geen-spijt maatregel. Ook zijn enkele maatregelen toegevoegd vanwege een hoge urgentie dan wel de mogelijkheid om werk met werk maken.

De maatregelen hebben betrekking op de thema's landbouw, natuur, landschap, recreatie, milieu en waterbeheersing. De bijdragen van het hoogheemraadschap hebben alle betrekking op het thema waterbeheersing. In onderstaande tabel zijn de kosten per type maatregel aangegeven en de bijdrage hieraan door het hoogheemraadschap.

Type maatregel	Kosten	Bijdrage hnsk
Vorbereiding 3 ^{de} hoofdgemaal	€ 80.000	€ 40.000
Realisatie tussengemaal	€ 1.200.000	€ 600.000
Grondwerken en kleine kunstwerken	€ 657.500	€ 327.000
Realiseren natte ecologische verbindingzone	€ 35.000	€ 17.500
Totaal	€ 1.972.500	€ 984.500

De maatregelen zijn alle onderdeel van het Raamplan herinrichting Krimpenerwaard en vallen daardoor onder de afgesproken kostenverdeling van 50% voor rekening van het hoogheemraadschap en 50% voor rekening van het rijk (met uitzondering van 1 kleine maatregel waarvoor ook de provincie 25% bijdraagt). Deze investeringen worden gedekt uit de post Landinrichting (nr. 10) uit het investeringsprogramma in de meerjarenbegroting.

Voorafgaande aan de feitelijke realisatie van de diverse onderdelen van de module zal, per te realiseren werk en voor de definitieve aanbesteding, instemming gevraagd worden over de wijze van uitvoering, de regelingen van eigendom, beheer en onderhoud en de financiën. Naar aanleiding hiervan zullen wij dan, op basis van de laatste inzichten, een finale afweging maken om de werken al dan niet uit te voeren. Wij tekenen daarbij aan dat de herbegrenzing zoals genoemd in het veenweidepact gevolgen kan hebben voor de locatie en omvang van bepaalde in de module voorziene maatregelen. Op basis van de finale afweging zullen wij vervolgens aan de verenigde vergadering voorstellen om de hiervoor benodigde kredieten beschikbaar te stellen.

Toelichting maatregelen

Vorbereiding 3de hoofdgemaal

In het kader van module 1 zijn reeds 2 nieuwe hoofdgemalen gerealiseerd. Uiteindelijk dient er nog 1 hoofdgemaal gerealiseerd te worden. Vanwege de ouderdom van de huidige gemalen en de staat waarin deze verkeren is het noodzakelijk om deze zo spoedig mogelijk te vervangen. In het kader van het veenweidepact en de bijstelling van het Raamplan zal begin 2006 de definitieve locatie van het 3de hoofdgemaal vastgesteld kunnen worden. Op basis hiervan kunnen vervolgens de voorbereidingen voor de realisatie gestart worden.

Realisatie tussengemaal

Vanwege de ouderdom en de zeer slechte staat van het huidige gemaal Kromme, Geer en Zijde in Ouderkerk aan den IJssel is de afgelopen periode gewerkt aan de voorbereidingen voor de realisatie van een tussengemaal. Inmiddels is er concreet zicht op afronding van de ruimtelijke procedures voor de realisatie van dit tussengemaal zodat deze is opgenomen in de module.

Grondwerken en kleine kunstwerken

In de afgelopen periode zijn diverse werken voorbereid voor het verruimen van het watersysteem. Los van een mogelijke bijstelling van het Raamplan zijn het maatregelen die per definitie bijdragen aan het beter functioneren van het watersysteem. Hiernaast hebben enkele maatregelen direct betrekking op aansluiting van het watersysteem op het nieuwe tussengemaal Kromme, Geer en Zijde.

Realiseren natte ecologische verbindingszone

Conform de afspraken in het Raamplan is het hoogheemraadschap verantwoordelijk voor het realiseren van de "natte" ecologische verbindingszone voor zover deze ligt langs hoofdwaterlopen. In het kader van een kavelruil is er nu zicht op het verwerven van grond voor de realisatie hiervan. Om deze reden is dit opgenomen in deze module.

Voorstel

Wij stellen u voor;

1. kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot het veenweidepact Krimpenerwaard en;
2. in te stemmen met het ontwerpplan Module 3 herinrichting Krimpenerwaard en met de financiële bijdrage die van het hoogheemraadschap wordt verwacht.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris,

dijkgraaf,

mr. I.C.M. Baltus

mr. J.H. Oosters